

Indienen zienswijze

Aan: Directie Materieel, Vastgoed, Leefomgeving en Duurzaamheid Ministerie van Defensie
o.v.v. Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Odiliapeel 08-02-2024

Onderwerp: Zienswijze **Notitie Reikwijdte en Detailniveau.**

Geachte heer/mevrouw,

Namens het Peels Platform, de dorpsraad van Odiliapeel, brengen wij onze bedenkingen naar voren aangaande de recente notitie. We willen beginnen met onze bezorgdheid te uiten over de ontoereikende informatievoorziening van Defensie over dit ingrijpende plan. Vooral dorpen zoals het onze, die reeds hinder ondervinden van Defensieactiviteiten, zijn niet rechtstreeks geïnformeerd, met slechts een digitale informatieavond voor het gehele land als communicatie. Onze zienswijze is gebaseerd op zes kernpunten:

1. De notitie vermeldt de noodzaak van een toename van 2300 sorties om het doel van 7500 sorties voor fase 4 van 'peacetime vigilance' te behalen. Er is echter geen informatie over de benodigdheden bij een eventuele de-escalatie naar een lager niveau, zoals fase 3, waardoor onduidelijk blijft of en hoe de operaties dan aangepast worden.
2. Onze jaarlijkse gesprekken met de Commandant van Vliegbasis Volkel hebben ons gerustgesteld dat de geluidslimieten gehandhaafd zouden blijven, zelfs met de komst van de F35, door inzet van simulatoren en buitenlandse missies. Desondanks wijzen recente geluidsmetingen uit dat sinds de F35 minder dan een jaar geleden in gebruik is genomen op Volkel, deze aanzienlijk meer lawaai maakt dan de F16. Dit leidt tot een vermindering van het aantal sorties. Wij maken ons zorgen dat deze notitie gebruikt wordt om aanvullende geluidsruimte te rechtvaardigen, zonder dit expliciet te benoemen. De invoering van de F35 legt reeds een extra last op onze leefomgeving door zijn hogere geluidsniveaus, met een verhoogd risico op gehoorschade en andere gezondheidsproblemen door meer uitstoot van uitlaatgassen en fijnstof. Geluidspieken boven de 100 dB zijn in bewoonde gebieden geen uitzondering meer, wat dagelijks de leefbaarheid in ons dorp beïnvloedt. De huidige geluidsbelasting veroorzaakt al problemen zoals stress door frequent en onverwacht lawaai, en slaapproblemen bij kleine kinderen en vroege slapers.
3. Een toename van sorties op Vliegbasis Volkel leidt tot veranderingen in de geluidscontouren, wat resulteert in een hogere geluidsbelasting voor de omliggende woningen. Dit geldt zeker in Odiliapeel omdat hier de zg. KE lijnen(of de badkuip van geluid) op zijn smalst zijn vastgelegd. Hierdoor zullen veel gebouwen niet meer voldoen aan de destijds vastgestelde geluidsisolatiënormen, waardoor meer huizen geïsoleerd moeten worden. Dit heeft ook gevolgen voor de mogelijkheden tot nieuwbouw. Sommige woningen kunnen zelfs risico lopen gesloopt te moeten worden vanwege een te hoge geluidsbelasting. Er is echter niets vermeld over mogelijke oplossingen of compensatiemaatregelen. Het is van belang dat er grondig onderzoek wordt gedaan naar de impact op de leefomgeving en het milieu alvorens een voorkeur uit te spreken.
4. De discussie over waar ruimte is voor militaire oefeningen en activiteiten benadrukt de noodzaak om in NAVO-verband te opereren. Met Nederlands oppervlakte van 41.000 km² en

45 gevechtsvliegtuigen, tegenover Polen 322.000 km² en 60 gevechtsvliegtuigen, is de verhouding ruimte per toestel significant verschillend: in Nederland ongeveer 900 km² per vliegtuig, vergeleken met 5.400 km² in Polen. Deze vergelijking suggereert dat Nederland relatief meer ruimte gebruikt per gevechtsvliegtuig binnen de NAVO. Verder uitbreidend naar andere NAVO-partners wordt duidelijk dat Nederland een voortrekkersrol speelt in efficiënt ruimtegebruik. De focus zou echter niet alleen moeten liggen op waar de fysieke ruimte beschikbaar is, maar ook op strategische overwegingen zoals de voornaamste dreigingsvectoren. Voor Nederland komt de meeste dreiging vanuit de Noordzee, wat suggereert dat investeringen in de marine prioriteit zouden moeten krijgen. Voor dreigingen uit het oosten, met name Rusland, is het strategisch zinvoller om deze op de NAVO-grens aan te pakken, bijvoorbeeld in Oost-Duitsland of Polen. Dit pleit voor meer oefeningen in deze gebieden binnen NAVO-verband en alternatieven als het opzetten van een NAVO-basis in een van deze landen. Aan onze zee-grenzen zouden we dan kunnen denken aan een vliegveld in zee of een vliegdekschip. Mocht uitbreiding van militaire activiteiten in Nederland zelf noodzakelijk zijn, dan zou een eerlijke verdeling van de lasten over heel Nederland, in plaats van concentratie op slechts twee locaties, een rechtvaardigere benadering zijn. Zeker gezien het feit dat Noord-Brabant al bovengemiddeld overlast ervaart door de in totaal 4 overlast gevende defensie locaties nl. Volkel, Eindhoven, Gilze-Rijen en Reek.

5. Het ACE (Agile Combat Employment) concept van Defensie, dat pleit voor een meer flexibele en verspreide inzet van militaire middelen, dient als ons laatste argument om niet verder uit te breiden op Vliegbasis Volkel, maar eerder te kijken naar andere locaties. Deze strategie bevordert niet alleen de operationele flexibiliteit en weerbaarheid door minder afhankelijkheid van één locatie, maar vermindert ook de kwetsbaarheid voor potentiële dreigingen. Door middelen en activiteiten te spreiden, kan Defensie bovendien beter inspelen op onvoorziene omstandigheden en de algehele verdedigingscapaciteit van het land versterken. Dit benadrukt het belang van het zoeken naar alternatieve locaties binnen Nederland of binnen het NAVO-verband, waarbij rekening wordt gehouden met strategische, operationele, en omgevingsfactoren.
6. Tot slot roepen we vraagtekens op over de gevolgen van een uitbreiding van het beperkingengebied rond Vliegbasis Volkel. Er is namelijk geen goed beeld wat een verdere beperking betekent:
 - a. Een verbod op windmolens binnen dit uitgebreide gebied zou de bijdrage aan de transitie naar duurzame energiebronnen kunnen verminderen. Dit zou op de lange termijn negatieve gevolgen kunnen hebben voor zowel de energievoorziening als het behalen van klimaatdoelstellingen, wat tevens de economische ontwikkeling van de regio zou kunnen beïnvloeden.
 - b. Het instellen van aanvullende beperkingen kan conflicten veroorzaken tussen verschillende stakeholders, zoals lokale inwoners, projectontwikkelaars, en overheidsinstanties, over hoe het land het beste gebruikt en ontwikkeld kan worden. Gezien de huidige spanningen veroorzaakt door beperkte mogelijkheden voor woningbouw en de milieueisen gerelateerd aan intensieve veehouderij, zou dit de bestaande druk op deze relaties verder kunnen verhogen. Deze zorgen benadrukken het belang van een grondige evaluatie van de impact van dergelijke beperkingen.

Gezien de hierboven uiteengezette argumenten, benadrukken we het belang van een diepgaand onderzoek naar de effecten van de voorgestelde plannen op de leefomgeving, het milieu, en de lokale economie. We pleiten voor open communicatie en actieve deelname van lokale

gemeenschappen in het besluitvormingsproces. Het is cruciaal dat er aandacht besteed wordt aan de zorgen en belangen van degenen die direct beïnvloed worden door deze veranderingen.

Daarom roepen we op tot het niet verder uitbreiden van het aantal sorties op Vliegbasis Volkel en het handhaven van de huidige geluidscontouren. Het behouden van deze status quo is essentieel om de impact op de omgeving en de levenskwaliteit van de lokale gemeenschap te minimaliseren. Het is van groot belang dat de defensieplanning rekening houdt met zowel de operationele behoeften als de sociale en ecologische verantwoordelijkheden. Zo waarborgen we een evenwichtige benadering die recht doet aan zowel nationale veiligheid als duurzame ontwikkeling en leefbaarheid in de betrokken regio's.

Ik ga ervan uit dat u mij van het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt.

Hoogachtend,

Namens het Peels Platform (Dorpsraad Odiliapeel)

KVK nr. 41081603

[Handtekening]

John Smits